

Till Doktor Edgar Cypria
från vännen följ.
Edgar Cypria

pam(B
/LIN

TILL ETT BLIVANDE LING-MUSEUM

AV

GYMN.-DIR. DAVID LINDBERG, STOCKHOLM

Särtryck ur
Svenska Gymnastiken i In- och Utlandet.
Häfte n:r 1, 1932.

STOCKHOLM 1932
A.-B. FAHLCRANTZ' BOKTRYCKERI

303950

22500911476

TILL ETT BLIVANDE LING-MUSEUM

AV

GYMN.-DIR. DAVID LINDBERG, STOCKHOLM

*Särtryck ur
Svenska Gymnastiken i In- och Utlandet.
Häfte n:r 1, 1932.*

STOCKHOLM 1932

A.-B. FAHLCRANTZ' BOKTRYCKERI

TILL ETT BLIVANDE LING-MUSEUM.

Av Gymn.-dir. *David Lindberg*, Stockholm.

För endast några år sedan betecknade Igeldamsgatan på Kungsholmslandet gränsen för stadsdelen Kungsholmens bebyggelse åt väster, en blygsam bebyggelse med träskjul och plank. Nu resa sig där och ned mot Karlbergssjön moderna hus med funkisfasader. Hur olika skulle icke dessa trakter nu te sig för gamle Per Henrik Ling, som åren 1813—1826 var gymnastik- och fäktlärare vid Carlbergs Krigsakademi, om han ännu en gång skulle få rikta blicken söder ut från trappan till Karlbergs slott. Blicken skulle måhända bliva en smula vemodig, om han visste, att det ett stycke uppåt motsatta landet, i ett av de höga husen bodde en ättling i rakt nedstigande led, en sondotter, med vilkens frånfälle en gång det återstående arvegodset inom släkten ej längre skulle vårdas av någon med hans namn.

Men vi lämna den vördade gymnasiarken i ro och träda in i fröken Karin Lings ovan antydda, trevliga lilla hem, modernt, men ändå så gammalt. Överallt gamla möbler, tavlor och prydnadsföremål från far och farfars hem, av vilka många, om de kunde, skulle vilja berätta om livet på Annelund och Gymnastiska Centralinstitutet, berätta om faderns och sonens mödosamma forskargärning för främjande av hälsa och livsglädje i och genom gymnastiken. Hela detta privata Ling-museum är emellertid av ägarinnan avsett att en gång i framtiden bliva svenska folkets egendom, om möjligt inrymt i ett nybyggt gymnastiskt centralinstitut, där det pietetsfullt vårdat kommer att stärka en god gymnastisk tradition, kanske giva en begrundande åskådare impuls till välgörande återblick på gymnastiska urkällor samt öka känslan av samhörighet mellan gamla och unga gymnastgenerationer. Traditionens värde har en eller annan nutida realismens

profet inom det gymnastiska området i kortsynt självtillräcklighet velat förringa.

Per Henriks glödande fosterländska kynne är ju allom bekant. Det tog sig uttryck också däruti, att han i sitt hus ej föredrog möbler eller kläder av annat än inhemska produkter.

Vi låta alltså fröken Ling berätta om ett och annat, och, för att läsaren må kunna deltaga, ha vi tagit fotografen

Bild 1 a.

med oss. I hallen står ett enkelt fällbord av mahogny (bild 1 a), som fordom nyttjades i P. H. Lings hem. Det invid väggen stående vackra teskrinet är emellertid ett inventarium från sonens hem. Innan vi gå vidare bland minnesrika föremål kunna några data från det förstnämnda hemmet vara på sin plats. Per Henrik var gift tvenne gånger. Första gången år 1809 med Sophia Maria Charlotta Rosenqvist (f. 25/2 1792, d. 14/1 1817 och begravd å Solna kyrkogård), av Malla Montgomery-Silfverstolpe i hennes Memoirer kallad Lings "vackra, späda

hustru"; i detta äktenskap föddes dottern Henrika ("Jetta") Sofia Carolina år 1810 (d. 1893, g. m. med. dr P. J. Liedbeck) samt två söner, döda vid späd ålder i Lund. År 1813 flyttade Ling från Lund till huvudstaden i "en liten enspänd narvagn, med hustru och allt sitt bohag". Tidvis utbytte den lingska familjen bostaden i Styckgutaregården mot Carlberg. Under de första åren fick den rastlöse Per Henrik dagligen till fots vandra från G. C. I. till Carlberg, ofta var tiden så knapp, att han i stället för middag fick äta en enkel torrskaffning på vägen ut. År 1818 gifte Ling om sig med Charlotta Nettelbladt (f. 1798, d. 1889). Från 1822 vistades Ling växelvis i själva staden och på Annelund vid Brunnsviken utanför Stockholm, å vilket ställe han synes ständigt ha bott under de sex sista åren av sin levnad (jfr Jetta Lings Anteckningar).

Vi återgå till bordet i hallen. På detta står till höger ett avlångt skrin, som tillhört Charlotta Lings syster Marie och till vänster en förr Hjalmar Ling tillhörig tedosa av glas med silverlock. Ovanpå teskrinet står en liten leksaksbyrå av mahogny, en gång säkerligen flitigt använd av lilla Josephine Rolph, sedermera Hj. Lings hustru (f. 1828, g. jan. 1867, d. 1913). Porträttet till höger, här tyvärr otydligt, är taget av fru Josefina omkring år 1910 i hemmet å Karlavägen 43. Å staffliet till vänster synes en vällyckad blomsterstudie i olja av dottern Eva, röjande goda konstnärliga anlag, varpå även andra liknande prov äro tillfinnandes. De fyra tavlorna på väggen (bild 1 b) äro samtliga av artisten Carl Wahlbom (f. 1810, d. 1857). Denne Wahlbom, som redan 1829 anställdes som lärare ("biträde") vid G. C. I., där han verkade till 1838, kom sedermera att intaga en framskjuten plats inom den svenska konsten. Ling lät honom utföra en stor mängd gymnastiska teckningar, baserade på ingående studier av gymnastiska kroppsrörelser och många års dissektioner i människo- och djurkroppar. Tyvärr ha dessa teckningar, som efter P. H. Lings död överlämnades till konstnären, spårlöst försvunnit. Men även skalden Ling hade behov av konstnären Wahlboms pennstift för det synbara formandet av diktens gestalter och händelser. De två största tavlorna föreställa episoder ur Asarna (färdigtryckt år 1833), den översta en pennteckning, föreställande Rostiof räckande Oden

”Runesatt bark af Lerads träd
 — — —. Må därmed
 fiende fällas, krafter döfvas,
 krankheter botas, vett beröfvas,
 anlete skiftas, röst och sätt,
 ung blifva gammal, tung bli lätt.”

(Tjugofemte Sången.)

Bild 1 b.

De övriga tavlorna i kopparstick, den mellersta visar oss den i Fjortonde Sången besjungna Hejdi som Sierska.

”Hon var icke Hejdi, i andelig dvala,
 hon lefde och kallades allmänt en Vala”,

står där skrivet. Denna tavla bär årtalet 1834. Av de åter-

stående föreställer den vänstra (märkt med 79) Gustaf III, den högra (med nr 6) "Slavhandel".

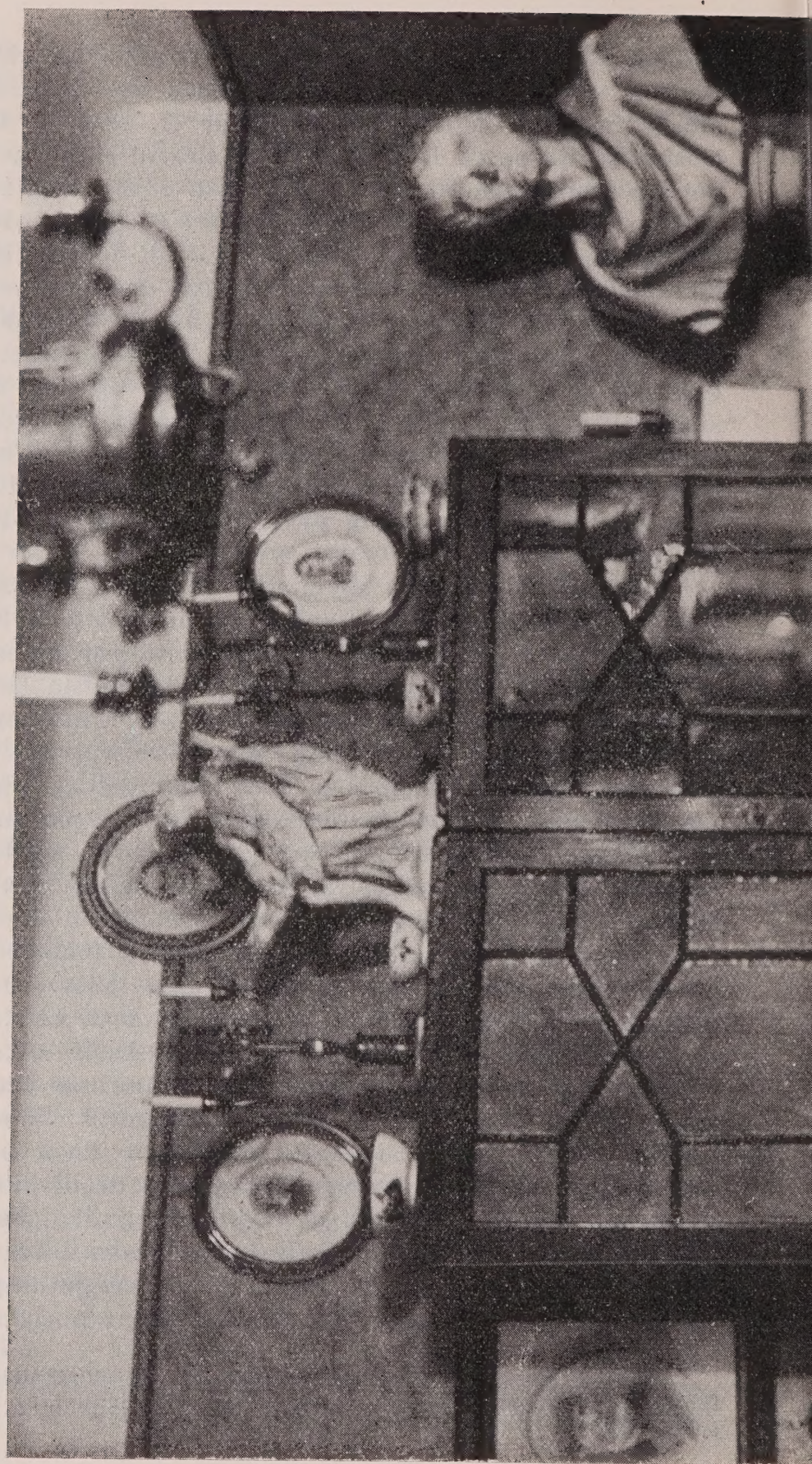
Låtom oss nu fortsätta från hallen in i rummet. Vi befinna oss plötsligt i en interiör från decennier tillbaka, ett verkligt minnenas rum. Till vänster utefter kortväggen (bild 2) står ett högt byråskåp från Hjalmar Lings hem å G. C. I. Det är egentligen två skåp, som ställts intill varandra. Skåpsdörrarna skvallra om möbelns ej föraktliga ålder. På byrån, invid glasdörrarna, står ett skrin, som tillhört Hjalmar Lings hustru och ovanpå skåpet har placerats Sergels "Den neapolitanska fiskaregossen", en gåva till Hjalmar Ling av systersonen, ingenjören Alarik Liedbeck (Jettas äldsta son). De tvenne flankerande tvåarmade mässingsljusstakarna ha en gång i tiden stått på en numera såld gustaviansk byrå. På väggen ovan skåpet hänga tre fotografier, det mellersta av Per Henriks äldsta dotter, den nyssnämnda Jetta, det högra av hans yngsta dotter Wendla (f. 1834, d. 1911, g. m. lantbrukaren Carl Dahl år 1870). Hon var anställd som gymnastiklärarinna bl. a. vid Högre Lärarinne- och Folkskoleseminarierna i Stockholm. Wendla, som ju ej kommit att åtnjuta sin faders personliga undervisning i gymnastik, rönt emellertid stark påverkan av den av henne så beundrade äldre brodern Hjalmar. Då av kvinnor utförda dissektioner på den tiden ansågos opassande, fick Wendla utföra dem i smyg på kvällarna, varvid dörren till dissektionsrummet låstes utifrån av Hjalmar. En gång blev hon bortglömd av brodern, som gått till sängs, men på natten vaknade och förskräckt erinrade sig den inlåsta. Han skyndade ut och låste upp: Wendla satt lugnt vid sitt arbete. Hon utgav år 1871 den livligt efterfrågade "Minnesbok i gymnastik till ledning för lärarinnor i smärre folkskolor och enskilda flickskolor", vilken utkom i flera upplagor och nyttjades särskilt långt fram i tiden i Norge. Förf. giver åtskilliga pedagogiska vinkar av värde, tillråder i vissa fall övningarnas beledsagande av lämpliga melodier och framhåller våra sånglekars lämplighet för barn. Hennes konstnärliga anlag togos bl. a. i anspråk vid utförandet av de förtjänstfulla teckningarna till den norska "Haandbog i Gymnastik for seminarier o. skoler" av J. Björnstad, 1877. Wendla Ling var biträdande lärarinna vid G. C. I., där system Hildur var ordinarie; bägge ha

nedlagt stort arbete på kvinnogymnastikens utveckling*. Det återstående porträttet visar dragen av P. H. Lings äldsta dotter i andra giftet, Hildur (f. 1825, d. 1884), lärarinna vid G. C. I. 1851—1884, och vid sidan av skåpet skymtar sonen Hjalmar (f. 1820, d. 1886), som i nära 40 år verkade vid G. C. I. Hans stora anspråkslöshet är ju välkänd, den visas också däruti, att fotografier av honom äro sällsynta. Mest känt är det, där man ser honom i en väl tilldragen rock med mörk sammetskrage och den svarta kalotten på huvudet. Detta porträtt, som togs ett par år före hans död, hade fotografen Holmström den största möda i världen att få ta och fick det endast på det villkor, att han själv skulle behålla det. Efter Hj. Lings död överlämnades fotografiet till hans änka; det har alltså aldrig prytt någon vägg i bostaden på G. C. I.

I en större medaljong skymta vi så tre små barn: till vänster en son till Wendla Dahl; i mitten Eva (f. 1869) och till höger Karin (f. dec. 1867), Hjalmars döttrar, sedermera gymnastikdirektörer, utgångna från de äldsta årskurserna enligt 1887 års stadga för G. C. I. Under medaljongen en bild av Hj. Ling som rörelsegivare åt en gosse, som just nu intagit en Str. vågvrilstödj. utg., av rörelsegivaren mästerligt utmejslad. I ett par smärre medaljonger återfinnas porträtten av faderns första lärjungar och medhjälpare, L. G. Branting (ej synligt å bilden) och C. A. Georgii.

I rumshörnet står ett piedestalskåp med målade kinesiska motiv och invändigt inrett med lådor. Ovanpå skåpet står liksom i boställsvåningen å G. C. I. gymnasiarkens välkända byst. Hans blick liksom söker ett avlägset mål, hans min är allvarlig. Måne han levandegjord skulle finna efterföljarnas verk gott? Måne de förstått hans geniala idéer? Säkerligen hava många kallats och vilja ännu många kallas, men de utvalda äro dock få. Den här befintliga avgjutningen är gjord senare än den nämnda å G. C. I., i vars nedre östra gymnastiksal, "fäktsalen", dessutom en bronsavgjutning finnes uppställd. Originallet höggs i marmor av norrmannen

* Ester Svalling. »Några anteckningar från kvinnogymnastikens första utvecklingsskede», Sv. Gymn. i In- och Utlandet, nr 2/1913, s. 80—91.

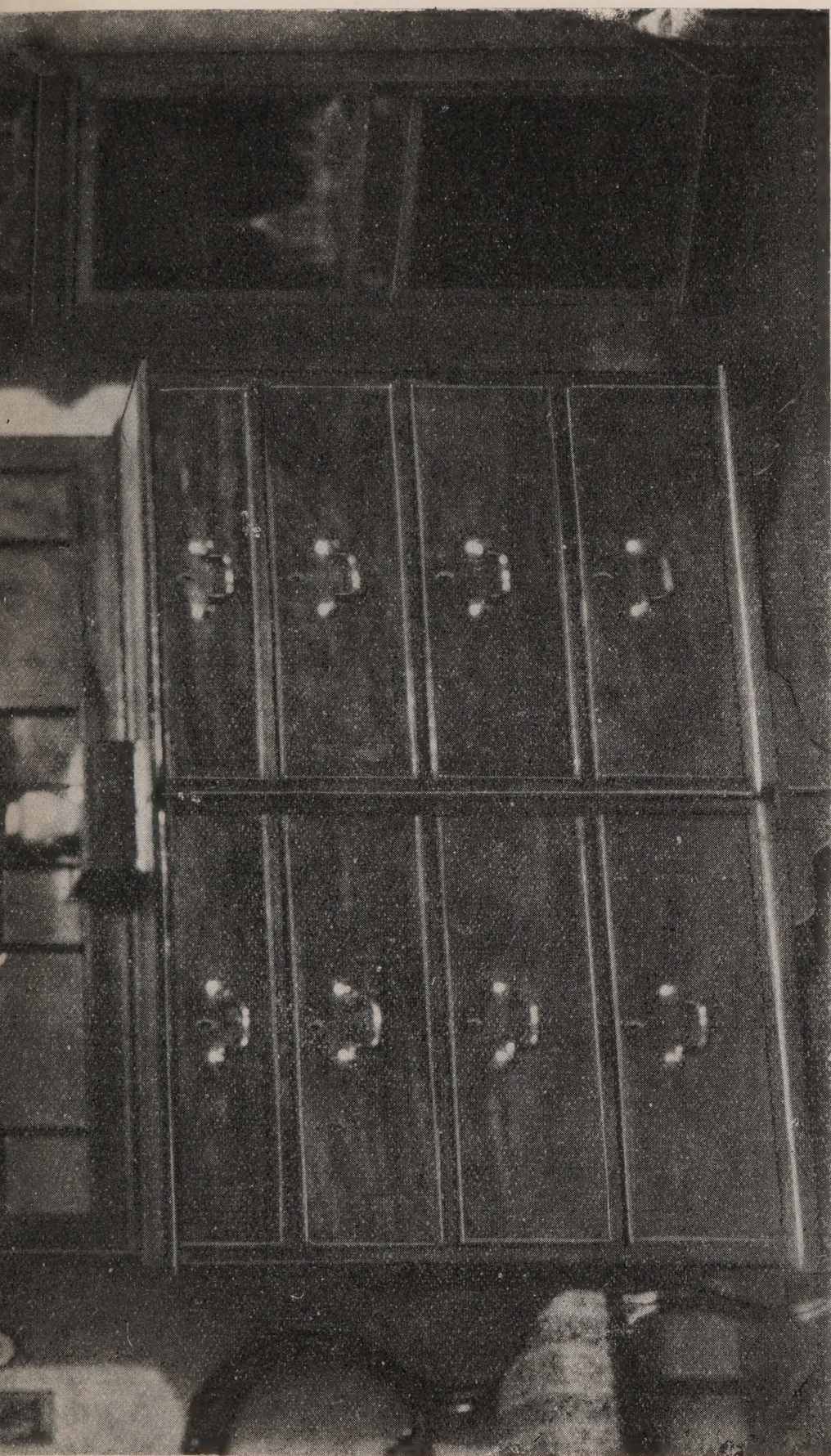

Bild 2.

H. Michelsen (1789—1859), inköptes av svenska staten och förvaras nu i kupolsalen å Nationalmuseum. På väggen mellan bysten och skåpet hänger en pennteckning, utförd 1841 av Amalia Lindegren och föreställande Charlotta Ling, sittande i en av de å bild 7 (s. 28—29) synliga fåtöljerna. Fru Charlotta synes oss äldre än vad åldern borde utvisa, men en nyss genomgången svår sjukdom giver full förklaring. Långväggen till höger om P. H. Ling är tagen väl i anspråk. Längst till vänster ses "Örnen" (bild 3), en vacker oljemålning, som en gång prytt det lingska hemmet på Annelund, och ett stycke högre upp finna vi ett bibliskt motiv över "Jesus gråter över Jerusalem". Därunder P. H. Lings porträtt efter den antagligen av Sergel utförda välkända reliefen samt son-dottern Karins, taget 1902. Mitt på väggen, inramad i en vacker Karl-Johansram, framträder i stridsrustning valkyrian Rota, en av den fornnordiska mytologiens ackvisitioner för skalden Ling i hans strävan att finna en svensk-nordisk renässansstil, varom Gylfe och Asarna bära vittne. — I Lings hem umgingos åtskilliga konstnärer, ex. J. G. Sandberg, K. J. Fahlcrantz, Byström och Fogelberg, vilka Ling på begäran ofta fick tillfälle giva goda råd på det plastiska området. Ett par av dem, Fogelberg och Sandberg, hade f. ö. slagit sig ned vägg om vägg med Styckgjutaregården. Enligt egen önskan modellerade Axel Fahlcrantz (brorson till K. J., d. 1925) i gips år 1906 en huvudrelief av Hj. Lings hustru. Den mellersta av de tre medaljongerna visar Karl XIV Johan i bröstbild, relief, utförd i gips och skänkt av konungen personligen till Per Henrik (jfr bild 7). Att Kongl. Gymn. Centralinstitutets föreståndare ej var en alltför sällsynt gäst hos högst-densamme, kan man se av hans senare brev, varuti han beklagar sig över en vacklande hälsa, som nödgar honom färdas i hjulhus och emellanåt "till Drottningholm på nådig audiens", för att sedan "ligga i gikt och hosta halva natten". Vi se i andanom hur Per Henrik före anträdandet av dessa färder på Annelund ordnar sin toalett framför den i hörnet befintliga gustavianska spegeln, hur han på rocken fäster Nordstjärneorden (dock sedan han härom fått allerhögsta påminnelse). Det bör i detta sammanhang nämnas, att konungen och Per Henrik Ling hyste ömsesidig beundran för varandra. De två andra medaljongerna

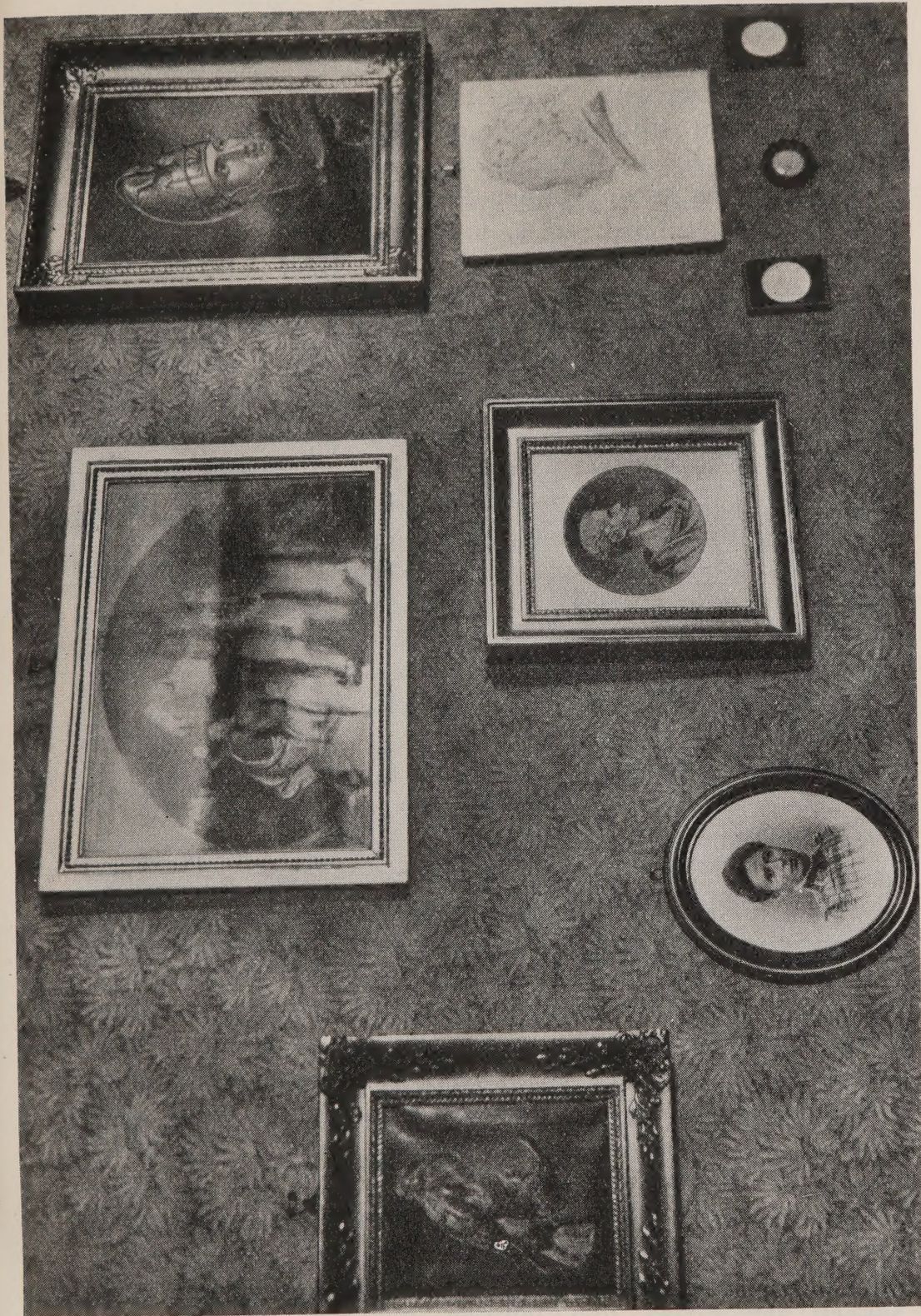

Bild 3.

föreställa Thorvaldsens "Dagen" och "Natten". Som motsvarighet till föregående bibliska motiv finna vi (bild 7) till höger om Rota "Babyloniska fångenskapen" och närmast spegeln "Jesus i Getsemane", färglagt kopparstick, som tillhört Hjalmar Ling. Porträttet av den äldre damen är av Hjalmar's moder, taget 1870 el. 1871, och det yngre är av dottern Eva taget 1900. Under spegeln står ett sybord, ett s. k. lyrbord, och på detta en kristallvas och tvenne ljusstakar, vilket allt tillhört Hjalmar Ling, varjämte ses skymta en fordom fadern tillhörig liten silversnusdosa och två små glasflaskor från Josephine Rolphs hem.

Som den ärade läsaren förstår, ha de så kritiskt granskande gästerna i fröken Lings hem ingalunda förmått åhöra de skildrade föremålens historia på stående fot men väl bekvämt tillbakalutade i Per Henrik Lings fåtöljer med de halvmånformade ryggstöden. På hans tid voro de skinnklädda, vika vi upp överdraget (i stil med den ej alls antika ottomanens klädsel) finna vi sitsarna vackert broderade i korsstyng, broderierna utförda på 1890-talet av Josefine Ling. Emellan oss står ett trefotat alrotsbord med rund skiva, vilket tillhört Hjalmar Ling. Divansbordet (bild 4) med den rikt utsirade trefoten och den bredvidstående stolen voro en gång hans hustrus. Det finns så många föremål på det bordet, att vi slå oss ned invid det. Den gamla fotogénlampan kallades i våningen på G. C. I. förmakslampan, därmed angavs dess plats. Man må ej tro att den i aftonstunden spred sitt sken över fru Josefine Ling och hennes arbete eller över döttrarna och deras böcker och teckningar. Nej, sorgligt att nämna, måste förmaket hyras ut för att få ekonomin att gå ihop, för att i någon mån täppa till de hål i budgeten som orsakades av kostnaderna för husfaderns gymnastikvetenskapliga arbeten. Den lampa, som stod på Hjalmar Lings skrivbord, var långt enklare, den finns nu på G. C. I. Vid dennas dunkla sken har Hjalmar Ling under sena kvällstimmar, kanske nattimmar, sökt utforma de av fadern merendels i stora och ofullständiga drag angivna riktlinjerna för sitt gymnastiksystem. Säkert har också den lampan lyst upp de ritark på vilka överläraren och professorn i bild framställde sina gymnastiska rörelseintentioner, delvis ingående i andra

upplagan (1880) av hans år 1866 utgivna rörelselära. Härvid har måhända ibland den välgjorda och ledrörliga trämannekängen, som nu synes stödja sig mot förmakslampan, fått stå modell. Hjalmar Ling använde alltid ett slags rödlackerade blyertspennor av Guttknechts fabrikat, de två sista han använde före sin död äro ännu i förvar och kunna ses framför och till vänster om prof. Törngrens välkända porträtt. De ligga tillsammans med ett

Bild 4.

rätt unikt armband, flätat av hår från P. H. Lings maka Charlotta, f. Nettelblatt, samt deras döttrar; i armbandet är infästad en sten, tagen från Per Henriks grav vid Annelund. Framför lampan står en vacker träskulptur, föreställande en groda på ett blad; den är utförd av och skänkt till Hjalmar Ling av gymn.-dir. Harald Liedbeck, son till den förut omnämnde dr P. G. Liedbeck och Jetta Ling, extra lärare vid G. C. I. 1875—1888. Denne Harald Liedbeck är ju välkänd genom den av honom uppfunna handvibratorn. Framför major Carl Silows

porträtt står en miniatyrbyst av Turnvater Jahn, fordom Hjalmar Lings tillhörighet; nu kastar den sin skugga över Hartelius' porträtt. Det andra fotografiet visar P. H. Lings första hustru. Av de med Hjalmar Ling samtida blev dåvarande löjtnant L. M. Törngren bitr. lärare vid G. C. I. år 1864, samma år som den förre blev överlärare och professor. År 1882 efterträddes L. i ämbetet av Törngren, vilken 1887—1907 var föreståndare för G. C. I. Med. dr T. J. Hartelius blev redan 1852 lärare vid G. C. I., senare överlärare och professor, erhöll avsked 1887. Det ovala fotografiet visar hans dotter, gymn.-dir. Jeanna Hartelius. Major C. C. A. Silow, som av Hj. Ling "upptäcktes" på en inspektionsresa, tillhörde en yngre generation; han blev tre år före Hjalmar Lings död lärare i ped. gymn. vid institutet, sedermera ledamot av direktionen. Återstår så grupp fotografiet till höger om lampan. Där finna vi gen.-dir., med. dr K. M. Linroth (med son och sonson), ledamot av G. C. I:s direktion 1896—1904. Han var gift med Hildur Stuart, barnbarn till P. H. Ling, vars dotter Emma blev gift Stuart. Med ledning av den efterlämnade porträttsamlingen kan man draga vissa slutsatser rörande Hjalmar Lings samarbete med och värdesättning av kollegerna vid institutet; där funnos ännu några till. Vi resa oss, jag snuddar med handen mot något kallt, det var gardinhållaren, ett egendomligt utsirat, böjt mässingsblad, sällsynt anordning i ett nutida hem.

Med ottomanen som observationsplats vilja vi giva läsaren några data om de återstående föremålen i detta minnesrika Lingmuseum. Mitt emot oss står ett sybord (bild 5) varå skymtar Per Henriks födelsehem, Södra Ljunga församlings gamla prästgård*, samt en del prydnadssaker: en sockerskål av ålderdomlig form, ett skrin med inläggningar och några nipperdosor, de senare liksom det ek-lövsformade nålfatet av silver från Hjalmar Lings eget hem. Från faderns härstamma emellertid de båda gustavian-ska karmstolarna, vilka, tillsammans med de förut nämnda

* Genom ingripande av bl. a. förre ordf. i Sv. Gymn.-förb., öv.-löjtn. E. Nerman, har den gamla timrade, från början av 1700-talet stammande byggnaden i dagarna räddats från rivning. Den kommer nu för andra gången att flyttas och då till den i närheten år 1876 resta minnesstenen över P. H. Ling.

Bild 5.

fåtöljerna, måhända prytt den i övre våningen å Annelund belägna "långsalen, varifrån musiken och sången stundom tonade". Här var ju givetvis en samlingsplats för många kända personer inom de sköna konsternas värld, Per Henrik Ling, geniet och idémänniskan, var ju den givna medelpunkten. Att sålunda det plastiska jämn-måttet kom att utmärka åtskilliga av den pedagogiska gymnastikens rörelser var helt naturligt. Härom bära också de wahlbomska teckningarna till Asarna vittnesbörd. Helt naturligt fästa vi blicken på de klockan omgivande tavlorna. Den översta är en lyckad pennteckning från år 1815 av Charlotta Nettelbladt med landskapsmotiv, till vänster "Abels död" och till höger "Adam och Eva fördrivas ur paradiset", kopparstick, de sistnämnda tavlorna ha enligt påteckning på baksidan haft sin plats i ett av rummen på Annelund. Under klockan och porträttet av gymnasiarken se vi "Venus donnant du nectar a l'amour", även den lär ha tillhört P. H. Ling. Nå, men vägguret då, tänker säkert en och annan läsare. Ja, det är i sin antika stil en sen tids skapelse. Det visar oss, att några timmar förrunnit otroligt snabbt i detta minnenas tempel, där vi bakom de livlösa tingen för vårt inre kunnat frammana glimtar av en förgången tid, vars betydelsefulla gymnastiska insatser för den svenska stammens bestånd ingalunda överallt äro klart insedda, än mindre utnyttjade.

Emellertid, innan vi på allvar resa oss för avfärd, uttala vi en stilla undran över vad som kan ha avsetts med det mörkbruna, fyrkantiga skåpet invid dörren (bild 6 a). Ja, möjligen har det stått på Annelund, i varje fall på G. C. I., och där tjänstgjort som husets kryddskåp, vi få sedan själva tänka oss den strängt upptagna fru Josefina då och då kontrollerande de många lådornas innehåll. Ovanpå skåpet står en förnicklad rysk samovar av koppar, vilken jämte ljusstakarna tillhört Hjalmar Ling. Den synnerligen vackra porslinsskålen med tillhörande fat i rosafärgad dekor är av ostindiskt porslin, detta måhända mindre viktigt, men den har ett verkligt affektionsvärde, ty med det helgade vattnet i den skålen hava döpts samtliga Per Henrik Lings barn: "Jetta", Hjalmar, Hildur, Emma, Eylif, Wendla och Sigurlam. Eylif avled vid 17 års ålder och Sigurlam som ettårig. Den senares jordfästning den 3 maj

Bild 6 a.

1823 är märklig såtillvida som den av Per Henrik utsedda familjegraven å Annelund samtidigt invigdes och välsignades för sitt ändamål, jämnt 16 år före hans egen hädanfärd. Den vackra gräddskålen av silver är ett minne från Hj. Lings hem. På ömse sidor om samovaren se vi tvenne blyertsteckningar, frukt- och hasselstudier, utförda av den unga Charlotta Nettelbladt, liksom den förut nämnda teckningen, välgjorda och röjande konstnärlig talang, några vittnesbörd om vad som på den tiden ansågs höra

Bild 6 b.

till en god uppfostran. Den vänstra av teckningarna bär nämligen årtalet 1815, då var Charlotta ej mer än 17 år. Överst (bild 6 b) synes i färglagt kopparstick gamla Trollhättan, vartill en pendang med Trollhättemotiv tyvärr ej kunnat medtagas å bilderna. De ha tillhört P. H. Ling och väl haft sin plats på Annelund.

Hur gick det då med Annelund efter Per Henriks död? Den vid hans övertagande av gården torra tallbacken hade av den nye ägaren förvandlats till en leende, lövrik park. Den gamla förfallna bostaden hade ombyggts och förvandlats till ett smakfullt och bekvämt hem. Att behålla detta var för den efterlämnade änkan ej att tänka på, det hade nog varit ekonomiskt svårt förut, ännu svårare nu.

Det måste säljas fyra å fem år senare, dessförinnan uthyrdes huvudbyggnaden till ryske ministern, Glinca, varvid familjen Ling flyttade in i en liten stuga ett stenkast från den förra bostaden. Efter att ha innehafts av flera ägare köptes Annelund av Alarik Liedbeck, som lät betydligt utöka den för trånga gravplatsen. Det tillagda området invigdes den 22 nov. 1914 av ärkebiskop Söderblom, hans första ämbetsförrättning i Solna. Senare sålde Liedbeck Annelund till staten, som förband sig vårda gravplatsen. Den gamla byggnaden är nu bostad för officerare vid Svea ingenjörskår.

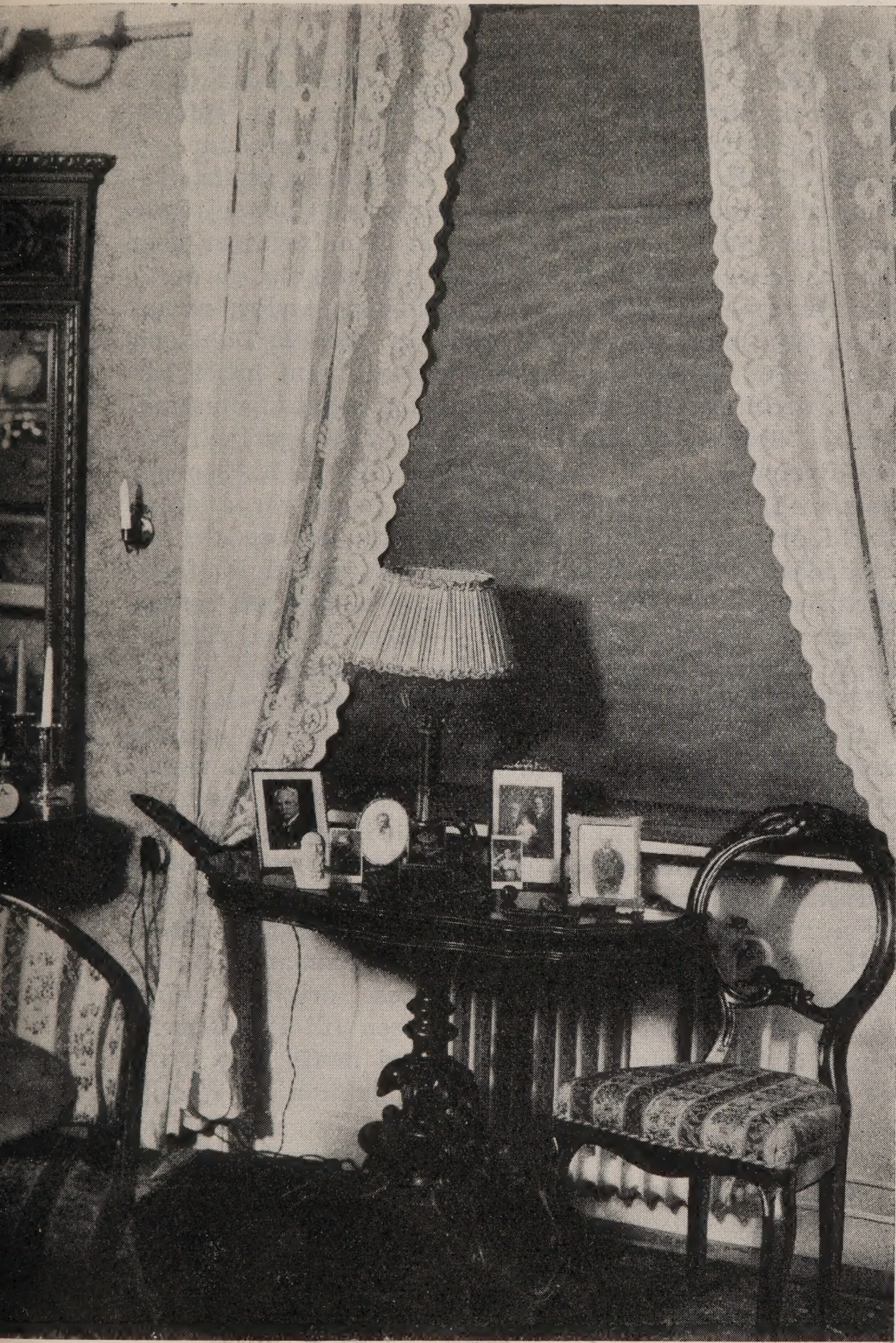
Förutom vad som ovan omnämnts och visats, döljas många värdefulla saker i välstängda lådors gömslen. Icke utan en viss vördnad bläddrar man i Hjalmar Lings Rörelselära av år 1866 med sidorna fullklottrade av författarens egenhändiga ändringar och tillägg. På ett löst ritblad se vi ett skelett tecknat, försett med förklaringar, vidare några blad med blyertsanteckningar över gymnastiska rörelser etc. samt ett brev till Georgii från år 1868.* Ett ex. av 1838 års Soldatundervisning i Gymnastik och Bajonettfäktning skymtar bland mängden av minnesskrifter över och hyllningskväden till Per Henrik och Hjalmar Ling. Av Eva Ling finns bland samlingarna en studie i olja, föreställande en ladugårdsinteriör; man måste säga att konstnärinnan väl fått fram ett levande intryck av idisslande, förnöjsamma kossor. Även Wendlas A:son Falck har efterlämnat spår i form av en pastellmålning.

Vårt museibesök är slut. "Men", frågar sig säkert läsaren, "var finnes allt det andra, som fyllt alla rummen å Annelund och G. C. I., då vi här givetvis endast sett en del? Medtogs allt vid familjens flyttning från Lund? Var finnas de av P. H. Ling använda gymnastikredskapen?"

I Lund ägde Ling en gårdstomt, som vid avflyttningen till Stockholm såldes till professor Lindfors. Denna lindforska gård var bortåt ett 10-tal år fäkthemästarens bostad, den finnes ännu kvar, nu i Kulturhistoriska museets ägo. Inom dess väggar ha åtskilliga inventarier från ling-

* Broman, Allan. »Hjalmar Ling och hans Rörelselära», Sv. Gymn. i In- o. Utl., 2—3/1927, ss 47—62.

tiden i Lund fått plats. Emedan den gamla fäktsalsbyggnaden blivit synnerligen bristfällig, överflyttades gymnastikredskapen till Lunds Katedralskolas nya gymnastiksal år 1843. Genom förtjänstfullt ingripande av överste C. H. Norlander i Lund kommo de gamla, traditionsrika redskapen, om vilkas ursprung man ej ägde kännedom, att i början av 1900-talet framdragas ur sina gömmor, restaureras och uppställas i lindforska gården.* Här finnes nu åtskilligt annat: möbler, tavlor, manuskript, brev etc., till stor del gåvor av Wendla Dahl och Karin Ling. Efter vissa omflyttningar inom huset har detta i december föregående år öppnats som Lingmuseum.

En ej föraktlig del lingiana äges av släktingar, ex. fröken Evelyn Georgii, yngsta dotter till C. A. Georgii. Hjalmar Lings brev till denne och hans svar å dessa brev förvaras hos fröken Ling. Vidare äges en del av Per Liedbeck, brorson till ovannämnde Harald L., förut innehavare av gymnastikinstitut i Alger, men på senare tid ägnade sig åt målarkonsten — ännu i sena släktled finna vi gymnastiken och konsten i förening!

På biblioteken å Gymn. centralinstitutet, Uppsala universitet och Kungl. Biblioteket samt å Nordiska museet m. fl. platser återfinnas delar av efterlämnade manuskript, brev etc. Å det förstnämnda stället förvaras bl. a. Hj. Lings teckningar och de av C. Silow och Wendla A:son Falck delvis genomsedda "luntorna" (Gymnastica rediviva). Vidare har dit under årens lopp av fröken Karin Ling donerats åtskilliga värdefulla saker, såsom P. H. Lings sigill och från hans hem stammande tvenne kopparljusstakar, en byst av en gosse, original, utförd av B. E. Fogelberg, gåva av konstnären till Per Henrik, tvenne tavlor ritade av Wahlbom med motiv ur Asarna, den ena original, den andra en reproduktion av Wendla Ling. Vidare finnas där matriserna för gjutning av "huvudorden" i L. G. Brantings rörelseterminologi vid tryckningen av hans Efterlämnade Skrifter. Som känt ersatte B. en del av namnet på en viss rörelse med ett visst tecken. Å G. C. I. finna vi också porträtten av Per Henriks döttrar Jetta, Hildur och Wendla, de vanligen använda "guldramarna" äro här ersatta av svarta sådana.

* C. H. Norlander. »Lings första gymnastikredskap», Sv. Gymn. i In- och Utlandet, nr 3/1908.

Av professorskan Linroth har skänkts Per Henriks nyckelskåp av trä samt av gymn.-dir. Harald Liedbeck en förgylld örn, träskulptur, som likaledes tillhört P. H. Ling på Annelund. På Nordiska museet visas ex. Per Henriks glasögon, stora skrivbordssax samt ett stort porträtt, utfört i litografi av Cardon efter teckning av J. G. Sandberg.

Den ovan nämnda prästgårdsbyggnaden i S. Ljunga står nu tom, och man avser även dit samla en del Lingminnen. Vi hoppas dock, att det endast blir sådana som tillhört Per Henriks föräldrahem eller faderns och fosterfaderns verksamhetsområden. Intet bör till denna avsides ort tagas från Stockholm eller Lund eller av det, som till dessa platser rätteligen hör.

Som vi alla veta var Hjalmar Ling en givmild natur, som mången gång skänkte sina vänner de värdefullaste föremål, sådana som borde tillhört hans egna ättlingar. Hos en och annan finns deponerat gods. Vi vädja till de privata personer, som i sin ägo eller i sitt förvar ha minnen från gymnasiarken och hans son, att återgälda deras givmildhet och låta minnesrika föremål bli allas egendom.

Hur värdigt vore det ej Kungl. Gymnastiska centralinstitutet att med statsmakternas och enskildas bistånd vid 100-årsminnet av Per Henrik Lings död kunna visa på den aktning för hans enastående kulturgärning som skulle ligga i befintligheten av ett välordnat Lingmuseum inom institutets väggar.
